



KARNATAK UNIVERSITY, DHARWAD
ACADEMIC (S&T) SECTION
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ
ವಿದ್ಯಾಮಂಡಳ (ಎಸ್&ಟಿ) ವಿಭಾಗ



Tele: 0836-2215224
e-mail: academic.st@kud.ac.in
Pavate Nagar, Dharwad-580003
ಪಾವಟೆ ನಗರ, ಧಾರವಾಡ - 580003

NAAC Accredited
'A' Grade 2014

website: kud.ac.in

No. KU/Aca(S&T)/SSL-394A/2022-23/1057

Date: 23 SEP 2022

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ವಿಷಯ: 2022-23ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸ್ನಾತಕ ಕೋರ್ಸುಗಳಿಗೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಸೆಮೆಸ್ಟರ್
NEP-2020 ಮಾದರಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕುರಿತು.

- ಉಲ್ಲೇಖ: 1. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು(ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ 1) ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ
ಇವರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡಿ 260 ಯುಎನ್‌ಇ 2019(ಭಾಗ-1), ದಿ:7.8.2021.
2. ಕಲಾ ನಿಖಾಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ದಿನಾಂಕ: 13.09.2022
3. ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ ಪರಿಷತ್ ಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯ ಸಂ. 08, ದಿನಾಂಕ: 17.09.2022
4. ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 22-09-2022

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ವಯ ಮಾನ್ಯ ಕುಲಪತಿಗಳ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ, 2022-23ನೇ
ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ, ಕಲಾ ನಿಖಾಯದ ಎಲ್ಲ ಸ್ನಾತಕ ಕೋರ್ಸುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (NEP)-2020
ರಂತೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಸೆಮೆಸ್ಟರ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾವಿಷಯಕ ಪರಿಷತ್ ಸಭೆಯ ಅನುಮೋದಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು
ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದ್ದು, ಸದರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ.ವಿ.ವಿ. www.kud.ac.in ಅಂತರ್ಜಾಲದಿಂದ ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು
ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಬೋಧಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅದರಂತೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಲು ಕವಿವಿ
ಅಧೀನದ / ಸಂಲಗ್ನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಡಕ: ಮೇಲಿನಂತೆ

[Signature]
ಕುಲಸಚಿವರು.

ಗೆ,

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಅಧೀನ ಹಾಗೂ ಸಂಲಗ್ನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ
ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರುಗಳಿಗೆ. (ಕ.ವಿ.ವಿ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಹಾಗೂ ಮಿಂಚಂಚೆ ಮೂಲಕ ಬಿತ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು)

ಪ್ರತಿ:

1. ಕುಲಪತಿಗಳ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.
2. ಕುಲಸಚಿವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.
3. ಕುಲಸಚಿವರು (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ) ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.
4. ಅಧೀಕ್ಷಕರು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ / ಗೌಪ್ಯ / ಜಿ.ಎ.ಡಿ. / ವಿದ್ಯಾಂಡಳ (ಪಿ.ಜಿ.ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ) ವಿಭಾಗ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ಕೋರ್ಸುಗಳ ವಿಭಾಗಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ವಿಭಾಗ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.
5. ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕಾಲೇಜು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ / ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲ್ಯಾಣ ವಿಭಾಗ, ಕ.ವಿ.ವಿ. ಧಾರವಾಡ.



KARNATAK UNIVERSITY, DHARWAD

04 - Year B.A. (Hons.) Program

SYLLABUS

Subject: Marathi

[Effective from 2022-23]

DISCIPLINE SPECIFIC CORE COURSE (DSCC) FOR SEM III & IV,

OPEN ELECTIVE COURSE (OEC) FOR SEM III & IV

AS PER NEP - 2020

Karnatak University, Dharwad
Four Years Under Graduate Program in Marathi for B.A. (Hons.)
Effective from 2022-23

Sem	Type of Course	Theory/ Practical	Instruction hour per week	Total hours of Syllabus / Sem	Duration of Exam	Formative Assessment Marks	Summative Assessment Marks	Total Marks	Credits
III	DSCC - 5	Theory	03 hrs	42	02 hrs	40	60	100	03
	DSCC1 -6	Theory	03 hrs	42	02 hrs	40	60	100	03
	OEC-3	Theory	03 hrs	42	02 hrs	40	60	100	03
IV	DSCC2-7	Theory	03 hrs	42	02 hrs	40	60	100	03
	DSCC2-8	Theory	03 hrs	42	02 hrs	40	60	100	03
	OEC-4	Theory	03 hrs	42	02 hrs	40	60	100	03
	Details of the other Semesters will be given later								

* Student can opt digital fluency as SEC or the SEC of his/ her DSCC selected

Name of Course (Subject): Marathi

Programme Specific Outcome (PSO):

On completion of the 03/ 04 years Degree in Marathi students will be able to learn,

- **POS 01:** Marathi language, literature, its history different forms of literature and linguistics.
- **POS 02:** To create interest and awareness about the social responsibilities through different texts prescribed.
- **POS 03:** To make students self reliant, when it comes to earning bread i.e. orientation in linguistic skills like communication and translation.
- **POS 04:** To build the strong bond of co-existence in Marathi-Kannada speaking people.
- **POS 05:** The comparative study of Marathi and Kannada culture, literature and co-existence have always been the priority in our syllabus.

Subject: Marathi
Discipline Specific Course (DSC)

Course No.-5 (Paper No. I)

Course No.5 (Paper-I): Title of the Course (Paper-I): **013MAR011 - History of Ancient Marathi Literature (Beginning with Ramadas)**

CO 5 : mēcēīē qēūpī uēxōrēcēī aīhēuēē sēēēīē rāīsē.

4

Books recommended.

1. méccÉlÉ qÉUÉPü uÉEXqÉrÉÉcÉÉ CùÉWúXÉ-sÉ.UÉ. lÉfZÉUóóÉSMüU.
2. qÉUÉPü uÉEXqÉrÉÉcÉÉ CùÉWúXÉ ZÉQü 1, 2, 3 qÉWúUÉ¹í xÉÉlWúÉ méEUwÉS, méhÉá
3. SzÉmÉQü A.lÉÉ. qÉUÉPü uÉEXqÉrÉÉcÉÉ CùÉWúXÉ, ZÉQü íÉá 4., ïuWúÉXÉ méMUÉZÉlÉ, méhÉá

B.A. Semester – III

Subject: Marathi
Discipline Specific Course (DSCC)
Course No.-6 (Paper No. II)

Course No.	Type of Course	Theory / Practical	Credits	Instruction hour per week	Total No. of Lectures/Hours / Semester	Duration of Exam	Formative Assessment Marks	Summative Assessment Marks	Total Marks
Course-06	DSCC	Theory	03	03	42 hrs	2hrs	40	60	100

Course No.6 (Paper-II): Title of the Course (Paper-II): **013MAR012 - Drama and Short Stories**

Course Outcome (CO):

After completion of course (No.6), students will be able to learn,

CO1: लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.

CO2 : लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.

CO3 : लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.

CO4: लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.

CO5: लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.

Syllabus- Course 6: Title- Drama and Short Stories	Total Hrs: 42
Unit-I	14 hrs
1. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
2. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
3. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
Unit-II	14 hrs
1. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
2. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
3. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
Unit-III	14 hrs
1. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
2. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	
3. लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.	

Books recommended.

- लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.
- लेखकाचे लेखन शैली आणि लेखन पद्धतीचा अभ्यास करणे.

B.A. Semester – III

Subject: Marathi
Open Elective Course (OEC-3)
(OEC for other students)

Course No.	Type of Course	Theory / Practical	Credits	Instruction hour per week	Total No. of Lectures/Hours / Semester	Duration of Exam	Formative Assessment Marks	Summative Assessment Marks	Total Marks
OEC-3	OEC	Theory	03	03	42 hrs	2hrs	40	60	100

OEC-3: Title of the Course: **003MAR051 - Marathi Literature & Drama**

Course Outcome (CO):

After completion of course, students will be able to learn,

CO 1 : उद्देश्येचे महत्त्व, उद्देश्येचे स्वरूप, उद्देश्येचे स्वरूप

CO 2 : लुप्त रीतिरचनेचे महत्त्व, लुप्त रीतिरचनेचे महत्त्व

CO 3 : लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व

CO 4 : लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व

CO 5 : लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व

Syllabus- OEC: Title- Marathi Literature & Drama	Total Hrs: 42
Unit-I	14 hrs
1. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
2. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
3. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
Unit-II	14 hrs
1. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
2. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
3. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
Unit-III	14 hrs
1. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
2. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	
3. लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व	

Books recommended.

- लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व.
- लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व, लेखक रीतिरचनेचे महत्त्व.

Details of Formative assessment (IA) for DSCC/OEC/SEC: 40% weightage for total marks

Type of Assessment	Weightage	Duration	Commencement
Written test-1	10%	1 hr	8 th Week
Written test-2	10%	1 hr	12 th Week
Seminar	10%	10 minutes	--
Case study / Assignment / Field work / Project work/ Activity	10%	-----	--
Total	40% of the maximum marks allotted for the paper		

**Faculty of Arts
04 - Year UG Honors programme:2021-22**

**GENERAL PATTERN OF THEORY QUESTION PAPER FOR DSCC/ OEC
(60 marks for semester end Examination with 2 hrs duration)**

Part-A

1. Question number 1-06 carries 2 marks each. Answer any 05 questions :
10marks

Part-B

2. Question number 07- 11 carries 05Marks each. Answer any 04 questions : 20
marks

Part-C

3. Question number 12-15 carries 10 Marks each. Answer any 03 questions : 30
marks

(Minimum 1 question from each unit and 10 marks question may have sub questions for 7+3 or 6+4 or 5+5 if necessary)

Total: 60 Marks

Note: Proportionate weight age shall be given to each unit based on number of hours prescribed.



B.A. Semester – IV

Subject: Marathi

Discipline Specific Course (DSCC)

The course Marathi in IV semester has two papers (Paper I & II) for 06 credits: Each paper has 03 credits. Both the papers are compulsory. Details of the courses are as under.

Course No.-7 (Paper No. I)

Course No.	Type of Course	Theory / Practical	Credits	Instruction hour per week	Total No. of Lectures/Hours / Semester	Duration of Exam	Formative Assessment Marks	Summative Assessment Marks	Total Marks
Course -07	DSCC	Theory	03	03	42 hrs	2hrs	40	60	100

Course No.7 (Paper-I): Title of the Course (Paper-I):- **014MAR011- The Study of Literary Trends in Marathi: Dalit Sahitya**

Course Outcome (CO):

After completion of course (No.3), students will be able to learn,

CO 1: गेल्या पिढीतील लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे

CO 2: लेखकांच्या लेखनाचा आढावा घेणे

CO 3: लेखकांच्या लेखनातील लेखकांच्या

CO 4: लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे

CO 5: लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे

Syllabus- Course 3: Title- The Study of Literary Trends in Marathi (Dalit Sahitya)	Total Hrs: 42
Unit-I	14 hrs
1. लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे	
2. लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे	
3. लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे	
Unit-II	14 hrs
1. 'लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे'	
2. 'लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे'	
3. 'लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे'	
Unit-III	14 hrs
1. 'लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे'	
2. 'लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे'	
3. 'लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे'	

Books recommended.

- लेखकांच्या लेखनाचा अभ्यास करणे

Subject: Marathi
Discipline Specific Course (DSC)

Course No.	Type of Course	Theory / Practical	Credits	Instruction hour per week	Total No. of Lectures/Hours / Semester	Duration of Exam	Formative Assessment Marks	Summative Assessment Marks	Total Marks
Course-08	DSCC	Theory	03	03	42 hrs	2hrs	40	60	100

Course Outcome (CO):

CO 1: AĒKĒNĪEMŭ qĒUEPŭ uĒEXqĒrĒĒCĒĒ ĊlĒWĒXĒĒĒĒSĒ MĒUqĒUĒ xĒqĒĒĒĒ rĒĒĒSĒ.

CO 2: qĒUEPŭ mĒSurĒNĒU AprĒĒXĒCŭqĒ mĒŌĒ MŭUĒĒĒĒ mĒĒspĒ urĒĒEuqĒiue ĨĒqĒĒĒ WĒĒrĒĒXĒ qĒSĒĒ WĒĒSĒ.

CO 3: AĒKĒNĪEMŭ qĒUEPŭ uĒEXqĒrĒĒĒ uĒEXĒĒ eĒĒĒĒ MŭUĒĒ rĒĒSĒ.

CO 4: qĒUEPŭ sĒZĒĒĒĒĒSĒ PVMŭ mĒĒĒĒĒ, aĒĒĒMŭU AĒĒĒ xĒĒĒWĒRĒMĒĒĒĒ rĒĒ AĒĒĒqĒĒĒĒ qĒĒĒWĒĒĒ ĨqĒVĒSĒ.

CO 5: qĒUEPŭ xĒĒĒWĒRĒĒCĒĒ AprĒĒXĒMŭqĒkrĒĒ AĒpĒĒCĒĒ ĨĒqĒĒĒ WĒĒSĒ.

10

Books recommended.

- 1) მესაქიძე მუქიძის მემუარები, მინია
- 2) გუგუშვილი: ციხის აღება და მისი აღდგენა, უცხოეთის ღირსება
- 3) გუგუშვილი: ქვემო ქართლი და ქვემო ქართლის უცხოეთის აღდგენა,
- 4) ქვემო ქართლის აღდგენა, ქვემო ქართლის აღდგენის მუშაობის შესახებ

B.A. Semester – III
Subject: Marathi Literature and Auto Biography
Open Elective Course (OEC-4)
(OEC for other students)

Course No.	Type of Course	Theory / Practical	Credits	Instruction hour per week	Total No. of Lectures/Hours / Semester	Duration of Exam	Formative Assessment Marks	Summative Assessment Marks	Total Marks
OEC-4	OEC	Theory	03	03	42 hrs	2hrs	40	60	100

OEC-1: Title of the Course:- 004MAR051-Marathi Literature and Auto Biography

Course Outcome (CO):

After completion of course, students will be able to learn,

CO 1: Aiqmujitcā xēqēēmū uē uēxqēēīē Sāś ē qēwūē xēqēēś.

CO 2 : qēūpūīēś Aiqmujitcē mēucrē wāś.

CO 3 : qēūpūīēś Aiqmujitcē mēucrē wāś.

CO 4 : ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ rē Aiqmujitcēī uēzēwā ēēēōē bāēē rāēīē.

CO 5 : ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ rē Aiqmujitcā xūānē ēēēōē bāēē rēś.

Syllabus- OEC: Title- Marathi Literature and Auto Biography	Total Hrs: 42
Unit-I	14 hrs
1. cēūś uē Aiqcēūś 2. Aiqcēūścā xūānē 3. Aiqcēūścā qēwūē	
Unit-II	14 hrs
1) Eēqē mēqēvā rēcēī xēīwūxēqēēś 2) ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ cē Aēzē 3) ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ qēkīś A, ē	
Unit-III	14 hrs
1. ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ qēkīś lēēmū 2. ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ qēkīś Sīśīē ēīūē 3. ‘Aēd xēqēēōē bāēēīē’ cēī pēwē	

Books recommended.

1. cĕĕuſĕ Aĕĭhĕ Aĕiqĕcĕĕuſĕ (ſĕzĕ), xĕĕĭwĭrĕÃmĕ-xĕſĕ MũwĭQā
2. Sĭſĕĭĕ AĕiqĕMũjĕĕ Aĕĭhĕ Mũjĕĕ-Qĕ. rĕzĕuĕĕĕ qĕĭĕĕwũ, xĕĕĭĕĭĕ mĕwũzĕĭĕ, Aqĕuĕuĕĭĕĭ.
3. Sĭſĕĭĕ xuĕMũjĕĭĕĕ Aĕuĭĕĭ Mũxĕuĕ MũſĕMũhĕĭĭ, ĭuĕĕĕrĕ mĕwũzĕĭĕ, ĭĕĕĕmĕũ.

Details of Formative assessment (IA) for DSCC/OEC: 40% weight age for total marks

Type of Assessment	Weight age	Duration	Commencement
Written test-1	10%	1 hr	8 th Week
Written test-2	10%	1 hr	12 th Week
Seminar	10%	10 minutes	--
Case study / Assignment / Field work / Project work/ Activity	10%	-----	--
Total	40% of the maximum marks allotted for the paper		

Faculty of Arts
04 - Year UG Honors programme: 2021-22

GENERAL PATTERN OF THEORY QUESTION PAPER FOR DSCC/ OEC
(60 marks for semester end Examination with 2 hrs duration)

Part-A

1. Question number 1-06 carries 2 marks each. Answer any 05 questions :
10marks

Part-B

2. Question number 07- 11 carries 05Marks each. Answer any 04 questions : 20
marks

Part-C

3. Question number 12-15 carries 10 Marks each. Answer any 03 questions : 30
marks

(Minimum 1 question from each unit and 10 marks question may have sub questions for 7+3 or 6+4 or 5+5 if necessary)

Total: 60 Marks

Note: Proportionate weightage shall be given to each unit based on number of hours prescribed.

Details of Formative assessment (IA) for SEC: 40% weight age for total marks

Type of Assessment	Weight age	Duration	Commencement
Written test-1	5%	1 hr	8 th Week
Written test-2	5%	1 hr	12 th Week
Seminar	5%	10 minutes	--
Case study / Assignment / Field work / Project work/ Activity	5%	-----	--
Total	40% of the maximum marks allotted for the paper		

**04 Year UG (Hons) Programme: 2021-22
Question Paper Pattern for SEC as Theory
Semester End (Summative) Examination**

Max Marks:30**Duration : 1 hr.****Part-A (5x2=10)**

1. Question number 1-06 carries 2 marks each. Answer any 05 questions :
10marks

Part-B (5x2=10)

2. Question number 07- 11 carries 05Marks each. Answer any 04 questions : 10
marks

Part-C (5x2=10)

3. Question number 10-11 carries 10 Marks each. Answer any 01 question : 10
marks

(10 marks question may have sub questions for 7+3 if necessary)

Total: 30 Marks